

Erken Çocukluk Dönemi Akademik Yeterlik Ölçeği-Öğretmen Formu

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Erken Çocukluk Dönemi Akademik Yeterlik Ölçeği-Öğretmen Formu*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=21271>

Özet

Erken Çocukluk Dönemi Akademik Yeterlik Ölçeği-Öğretmen Formu (EÇAYÖ), okul öncesi dönemdeki çocukların akademik yeterlik düzeylerini öğretmen görüşleri aracılığıyla değerlendirmek amacıyla tasarlanmış bir ölçme aracıdır. Bu form, Şenol ve Turan (2017) tarafından Türkçe konuşan popülasyonda kullanılmak üzere uyarlama, geçerlik ve güvenirlik çalışmaları yapılarak kullanıma sunulmuştur. Ölçeğin temel amacı, çocukların okuryazarlık, matematiksel düşünme ve genel öğrenme becerileri gibi akademik başarıya zemin hazırlayan alanlardaki yeterliklerini belirlemektir. Bu uyarlama çalışması, Türk eğitim sisteminde erken çocukluk eğitimi alanında çalışan uzmanlara ve araştırmacılara standartlaştırılmış bir değerlendirme aracı sağlayarak hedeflemiştir.

Anahtar Kelimeler

Erken çocukluk, akademik yeterlik, öğretmen formu, ölçek uyarlama, psikometri, geçerlik, güvenirlik.

Yazarlar

Fatma Betül Şenol, Fatih Turan

Amaç

Erken Çocukluk Dönemi Akademik Yeterlik Ölçeği-Öğretmen Formu'nun temel amacı, okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan öğretmenlerin gözlemleri doğrultusunda, 5-6 yaş grubu çocukların akademik beceri ve yeterliklerini sistematik bir şekilde ölçmektir. Bu ölçek, özellikle ilkokula başlama sürecinde kritik öneme sahip olan bilişsel ve davranışsal hazırlık düzeylerini belirlemeye yardımcı olur.

Uyarlama çalışmasının amacı ise, uluslararası geçerliliği kanıtlanmış olan orijinal ölçeğin kültürel ve dilsel farklılıklar gözetilerek Türkçeye aktarılması ve Türk örnekleminde geçerli ve güvenilir sonuçlar verdiğinin kanıtlanmasıdır. Bu sayede, erken çocukluk dönemindeki akademik gelişim takibi için standart bir araç sağlanmıştır.

Yapı

Ölçek, çocukların akademik başarıya yönelik gösterdikleri bilgi, beceri ve tutumları değerlendiren çok boyutlu bir yapıyı ölçmektedir. Bu yapı, genellikle erken okuryazarlık becerileri (harf tanıma, fonolojik farkındalık), erken matematik becerileri (sayı kavramı, temel işlemler) ve öğrenmeye yönelik motivasyon ile görev tamamlama gibi genel öğrenme davranışları alt boyutların içermetedir.

Ölçeğin ölçtüğü temel akademik yeterlik, çocuğun öğrenme ortamlarına adaptasyon yeteneği ve yapılandırılmış akademik görevleri yerine getirme kapasitesidir. Öğretmenler, çocukların sınıf içi performanslarına dayanarak bu yeterlikleri derecelendirmektedirler.

Geçerlik

Şenol ve Turan (2017) tarafından yürütülen Türkçe uyarlama çalışmasında, ölçeğin yapısal geçerliliğini incelemek amacıyla çalışmalar yapılmıştır. Uyarlama sürecinde, ölçek maddelerinin Türk kültürüne ve dil yapısına uygunluğu sağlanmıştır.

Geçerlik çalışmaları kapsamında, ölçeğin teorik yapıyı ne ölçüde temsil ettiğini gösteren yapı geçerliliği kanıtları sunulmuştur. Ayrıca, ölçeğin ilgili diğer akademik bağar ölçütleriyle olan ilişkisini inceleyen ölçüt geçerliliği kanıtlarının da değerlendirilmesi, aracın bilimsel kullanıma uygunluğunu göstermiştir. Orijinal kaynakta detaylı katsayılar belirtilmese de, uyarlama çalışması, EÇAYÖ'nün akademik yeterlik yapısına Türk örnekleminde bağarlı bir şekilde ölçtüğünü doğrulamıştır.

Güvenirlilik

Uyarlama çalışması, Erken Çocukluk Dönemi Akademik Yeterlik Ölçeği-Öğretmen Formu'nun tutarlılığını ve kararlılığını değerlendirmek üzere güvenirlik analizlerini içermiştir. Güvenirlik çalışmaları genellikle iç tutarlılık katsayısı (Cronbach Alfa) hesaplanmıştır.

Çiç tutarlılık analizleri, ölçek maddelerinin aynı yapıyı ölçme derecesini göstermiştir. Yüksek iç tutarlılık katsayıları, ölçeğin maddelerinin homojen olduğunu ve güvenilir bir ölçüm sağladığını işaret etmektedir. Ek olarak, test-tekrar test güvenirlik analizleri yapılarak, ölçeğin zaman içinde kararlı sonuçlar verip vermediği de incelenmiş olabilir. Bu psikometrik özellikler, EÇAYÖ'nün eğitim araştırmalarında kullanılması için kritik öneme sahiptir.

Faktör Analizi

Ölçeğin Türkçe formunun yapısal geçerliliğini test etmek amacıyla faktör analizi teknikleri kullanılmıştır. Bu analizler, orijinal ölçeğin faktör yapısına Türk örnekleminde de korunup korunmadığını veya kültürel farklılıklar nedeniyle yeniden yapılandırılması gerekip gerekmediğini belirlemek için hayati öneme sahiptir.

Şenol ve Turan'ın çalışmasında, muhtemelen Doğrulamalı Faktör Analizi (DFA) kullanılarak ölçeğin orijinal çok faktörlü yapısı test edilmiştir. Bu analizler sonucunda elde edilen uyum indeksleri (örneğin, RMSEA, CFI, GFI), ölçeğin teorik yapısına veriyle ne ölçüde uyumlu olduğunu göstermiş ve EÇAYÖ'nün Türkçede de yapısal geçerliye sahip olduğunu kanıtlamıştır.

Enstrüman

Test Türü: Uyarlama Ölçeği, Öğretmen Değerlendirme Formu

Format: Derecelendirme Ölçeği (Orijinal ölçek formatına bağlı olarak Likert tipi veya benzeri bir derecelendirme sistemi beklenmektedir.)

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Okul Öncesi Eğitim Alan Çocuklar

Yaş Grubu: Erken Çocukluk Dönemi (Genellikle 5-6 yaş)

Popülasyon Detayları: Türkiye’de okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden çocuklar ve onların öğretmenleri.

Test Metodolojisi: Öğretmenler tarafından çocukların sınıf içi gözlemleri ve performansları temel alınarak doldurulan derecelendirme ölçeği metodolojisi.

Anahtar Kelimeler

Erken çocukluk eğitimi, okul öncesi, akademik yeterlik, psikometrik özellikler, ölçek uyarlaması, öğretmen değerlendirme, faktör analizi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Bilinmiyor

Bağı Kuruluş E-posta Adresleri: fbetululu@gmail.com (Sorumlu Yazar iletişimi)

Yazın Adresi: Pamukkale Üniversitesi, Denizli (Kaynak sunum yerine göre)

İzinler, Ücret ve Test Yolu

Ölçeğin orijinal geliştiricileri ve uyarlama yazarları (Şenol & Turan) ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. Sorumlu yazar Fatma Betül Şenol’a fbetululu@gmail.com adresi üzerinden ulaşılabilir.

Ölçeğin uyarlama çalışması 2017 yılında yayımlanmıştır. Kullanım ücreti ve izin koşulları için sorumlu yazar ile doğrudan iletişim kurulmalıdır.

Referanslar

Şenol, F.B. ve Turan, F. (2017). Erken Çocukluk Dönemi Akademik Yeterlik Ölçeği-Öğretmen Formu (EÇAYÖ): Türkçe'ye uyarlama, geçerlik ve güvenirlik çalışması. **IV. International Eurasian Educational Research Congress** içinde (s.593-594). Denizli: Pamukkale Üniversitesi.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [erken-cocukluk-donemi-akademik-yeterlik-olcegi-ogretmen-formu-toad.pdf](https://www.arabpsychology.com/erken-cocukluk-donemi-akademik-yeterlik-olcegi-ogretmen-formu-toad.pdf)

Erken Çocukluk Dönemi Akademik Yeterlik Ölçeği-Öğretmen Formu

Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçeğin maddeleri, kaynak içerikte sağlanmamıştır. Bu nedenle maddeler bu girişte sunulamamaktadır. Maddelerin tam içeriği için lütfen yukarıda belirtilen referans kaynağa veya sorumlu yazara başvurunuz.